

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

E-GOVERNMENT

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань **08 Право**
Спеціальність **081 Право**
Освітній рівень **другий (магістерський)**
Освітня програма **Право**

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

обов'язкова
українська

Завідувач кафедри державного
управління,
публічного адміністрування
та економічної політики

Наталія ГАВКАЛОВА

Харків
2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики

Протокол № 15 від 11.02.2023 р.

Розробник:

Єрмоленко Оксана Олександрівна., к.е.н., доцент кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

У межах дисципліни розглядають категорійно-понятійний апарат проблематики інформаційного суспільства та електронного урядування; загальні принципи, методи роботи електронного уряду; вимоги, підходи та організаційно-технічні концепції впровадження електронного уряду; класифікацію, ієрархію та систему адміністративних послуг; правові аспекти проектів публічному секторі; нормативно-правові засади забезпечення розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування; сутність, значення та основні етапи формування електронного уряду в Україні; процеси формування думки та волевиявлень; галузі електронної демократії; інформаційна безпека в електронному урядуванні.

Навчальна дисципліна «E-GOVERNMENT» входить до циклу професійної підготовки, освітньо-професійної програми зі спеціальності 081 «Право» другого (магістерського) рівня.

У зв'язку зі стрімким розвитком інформаційно-комунікаційних технологій та відповідними змінами чинного законодавства, з'явилася нова форма організації публічного адміністрування – електронне урядування. Сьогодні електронне урядування є однією із сучасних комунікаційних технологій, на яких базується поліпшення життєвого рівня громадян. Використання механізмів Е-урядування передусім забезпечує відкритість і прозорість діяльності органів публічної влади, підвищує довіру громадян до влади та забезпечує більш ефективне і менш витратне адміністрування. Тому формування системи знань та навичок з електронного урядування, адміністративної діяльності на сьогоднішній день є важливим завданням підготовки майбутніх висококваліфікованих фахівців.

Мета навчальної дисципліни: сформувати у студентів спеціальності 081 «Право» сучасну систему знань про природу та теоретичні засади електронного урядування та виробити уміння застосовувати технології e-government у практиці публічного управління та адміністрування, в тому числі при наданні державно-управлінських послуг.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1М
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	4
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
	Адміністративно-правове регулювання у сфері економіки

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і

<p>ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.</p> <p>СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.</p>	<p>явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання</p>
<p>СК 7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.</p>	<p>ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.</p>
<p>ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.</p>	<p>ПРН 3. Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.</p>
<p>ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.</p> <p>СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.</p>	<p>ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки</p>
<p>ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.</p>	<p>ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.</p>

СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.	
ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті.	ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.</p> <p>СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.</p>	ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності
<p>ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК 13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.</p>	ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.
<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p> <p>СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.</p> <p>СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.</p>	ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції
<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з</p>	ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів

інших галузях знань/видів економічної діяльності). СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.	
СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.	ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Засади та концепція електронного уряду

Тема 1. Приклади та цілі електронного уряду

Електронне врядування: поняття, сутність, актуальність, та мотивація запровадження та функціонування. Поняття, принципи та інформаційно-технологічні аспекти електронного врядування. Основні принципи і методи роботи е-урядування. Складові електронного уряду: інформаційні системи «Звернення громадян», «Засідання», «Підтримка взаємодії органів державної влади з Верховною Радою», «Картка», «Електронне міністерство», «Діти», «Медична картка» тощо.

Змістовий модуль 2. Практика та технологія впровадження електронного врядування

Тема 2. Вимоги, підходи та організаційно-технічні концепції впровадження електронного уряду

Методологія проектування, впровадження та наповнення компонент електронного уряду на різних рівнях державного управління Нормативно-правове та організаційне забезпечення впровадження електронного уряду Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державного управління і місцевого самоврядування в рамках функціонування інформаційної системи "Електронний уряд".

Тема 3. Системно-технічні базові служби електронного врядування

Архітектурні моделі електронного уряду: інтеграція і взаємодія складових електронного державного управління. Моделі опису архітектури електронного уряду. Проблеми цифрової нерівності в контексті побудови е-уряду. Шляхи подолання цифрової нерівності в Україні та світі.

Тема 4. Проектний менеджмент

Проекти у публічному адмініструванні: проекти історичні та сучасні; різниця між «нормальною/функціональною» і «проектною» діяльністю. Програми, проекти і завдання як об'єкти управління. Управлінські проблеми. Проект як один з засобів рішення проблем. Організація і управління проектом за технологією e-government: підготовка до початку

здійснення проекту; рішення про початок проекту; керівництво проектом і методи проектної діяльності; втілення результатів проекту (кінець проекту).

Тема 5. Управління процесами діяльності

Процесний підхід до публічного адміністрування та електронного врядування. Управління системами і процесами: традиційний і сучасний підходи. Визначення процесів, необхідних для системи публічного адміністрування і електронного врядування, та їхнє застосування на всіх рівнях в публічній організації. Визначення послідовності та взаємодії процесів та побудова системи процесів. Визначення критеріїв та методів, необхідні для забезпечення результативності функціонування процесів та управління ними. Визначення ресурсів та інформації, необхідних для підтримання функціонування та моніторингу цих процесів. Моніторинг, вимірювання та аналізування процесів. Розробка заходів, необхідних для досягнення запланованих результатів та постійного поліпшення цих процесів. Міжнародний стандарт ISO 9004:2000 Quality management systems Guidelines for performance improvements (Системи управління якістю, Настанови щодо поліпшення діяльності). Державний стандарт України ДСТУ ISO 9004-2001 Системи управління якістю, Настанови щодо поліпшення діяльності.

Змістовий модуль 3. Приклади та досвід застосування

Тема 6. Віртуальна міська рада та портали надання послуг

Портали – основна інформаційно-технологічна форма організації комунікацій в електронному урядуванні. Портالي органів публічної адміністрації: актуалізація, контент, інтерфейс, дизайн. Геоінформаційні системи в електронному урядуванні. Електронні державні закупівлі. Системи електронного документообігу.

Тема 7. Електронні управлінські послуги

Поняття та характеристика публічних послуг. Електронні адміністративні послуги. Класифікація послуг за критеріями «інтерактивність – глибина автоматизації». Моделювання процесів надання публічних послуг. Розроблення та реалізація електронних послуг і регламентів у контексті електронного урядування. Досвід країн – членів Європейського Союзу в наданні електронних публічних послуг. Досвід інших країн у впровадженні електронних публічних послуг (США, Канади, Китаю, Росії тощо).

Тема 8. Процеси формування думки та волевиявлень

Громадська думка: поняття і сутність. Суспільна свідомість: поняття і сутність. Типи складових суспільної свідомості. Суспільні настрої. Масова комунікація як різновид масового спілкування людей. Організована масова комунікація. Роль електронного врядування у забезпеченні процесів формування думки та волевиявлень як новітнього каналу масової комунікації. Застосування технології e-government у конкретно-соціологічних дослідженнях.

Тема 9. Міжорганізаційні процеси та інформаційна безпека в електронному урядуванні

Міжорганізаційні відносини: поняття і сутність. Види й форми міжорганізаційних зв'язків. Конструктивні та деструктивні, соціально ухвалені та неухвалені міжорганізаційні відносини. Вплив конкуренції, інтеграції та кооперації на міжорганізаційні зв'язки.

Особливості та види регулювання міжорганізаційних відносин. Роль держави в регулюванні міжорганізаційних відносин. Роль традицій, норм, громадської думки в регулюванні міжорганізаційних взаємодій. Технології e-government у забезпеченні міжорганізаційних процесів.

Система органів влади, що відповідають за інформаційну безпеку та захист інформації. Забезпечення конфіденційності електронних документів. Електронний цифровий підпис. Центри сертифікації ключів. Порядок отримання електронного цифрового підпису.

Змістовий модуль 4. Електронна демократія

Тема 10. Галузі електронної демократії

Сутність електронної демократії та її основні складові. Е-участь, е-охоплення, е-включення, е-демократія. Електронна участь громадян у процесі прийняття державних рішень. Зарубіжний досвід розвитку електронної демократії.

Перелік лабораторних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

При викладанні дисципліни використовуються такі методи навчання:

розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу (теми 8, 9);

пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу (1-10 теми);

бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять (теми 1, 10);

ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки) (теми 2, 3, 5, 7);

лабораторна робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань (1-10 теми);

аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак (тема 4);

індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального (1-10 теми);

дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного (1-10 теми);

проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації (теми 1, 6, 8).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні та лабораторні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення практичних та лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума для отримання заліку – 60 балів);

модульний контроль, що проводиться з формі контрольної роботи з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегроване оцінювання

результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі заліку (накопичувальна система протягом семестру) відповідно до графіка навчального процесу.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час практичних та лабораторних занять проводиться за такими критеріями:

Практичні заняття: оцінювання студентів під час практичних занять здійснюється на основі виконання та захисту практичних завдань (від 5 до 10 балів) за уміння використовувати сучасні технології та інструментарій електронного врядування. Загальна кількість балів за практичні завдання - 40 балів.

Лабораторні заняття: оцінювання знань студента під час лабораторних занять проводиться за такими критеріями: лабораторна робота виконана та захищена у встановлений викладачем термін; самостійність виконання; чітко сформульовані цілі та завдання дослідження; коректні методи обробки отриманих результатів; грамотність і коректність інтерпретації результатів та висновків; відповідність формальним критеріям (структура, послідовність та логічність, обґрунтованість аргументації та висновків, грамотність, якість оформлення тощо). За захист робіт студент може отримати 5 балів за кожну лабораторну роботу (дві роботи за семестр – максимум 10 балів).

Самостійна робота: може бути оцінена шляхом поточного тестування, студент може отримати максимум 10 балів (три роботи за семестр – у сумі 30 балів) за умови своєчасного виконання тестових завдань по опрацьованій темі. Модульний контроль проводиться двічі за семестр, оцінюється по 10 балів (максимум 20 балів за 2 роботи).

Підсумковий контроль: завданням заліку є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності системного використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу заліку оцінює рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами. Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Максимально ж можлива кількість балів за залік становить 100 балів.

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мах бал
1	2		3	4
Тема 1	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція: «Електронна демократія та електронна держава»	Робота на лекції	
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота №1: «Приклади та цілі електронного уряду»	Захист лабораторних робіт	5

	Практичне заняття	Практична робота до теми 1	Захист практичних завдань	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до поточного тестування.	Поточне тестування	
Тема 2	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція: «Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні»	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практична робота до теми 2. «Аналіз підходів до впровадження електронного уряду». Ділова гра «Впровадження електронного уряду в Україні».	Виконання практичних завдань	
			Захист практичних завдань	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до поточного тестування	Поточне тестування	10
Тема 3	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція: «Системно-технічні базові служби електронного врядування»	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практична робота до теми 3 «Аналіз системно-технічних базових служб електронного врядування»	Виконання практичних завдань	
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до модульної контрольної роботи.		
	<i>Аудиторна робота</i>			

Тема 4	Лекція	Лекція: «Проектний менеджмент»	Робота на лекції		
	Практичне заняття	Практична робота до теми 4: «Оволодіння технологіями проектного менеджменту». Ділова гра.	Виконання практичних завдань		
			Захист практичних завдань	5	
	Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до поточного тестування.	Поточне тестування		
Аудиторна робота					
Тема 5	Лекція	Лекція: «Управління процесами діяльності»	Робота на лекції		
	Практичне заняття	Практична робота до теми 5 «Аналіз практики впровадження електронного врядування»	Виконання практичних завдань		
	Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до підсумкової контрольної роботи	Поточне тестування		
Тема 6	Аудиторна робота				
	Лекція	Проблемна лекція: «Віртуальна міська рада та портали надання послуг»	Робота на лекції		
	Практичне заняття	Практична робота до теми 6 «Технології електронного врядування при організації електронного документообігу»	Виконання практичних завдань		
Захист практичних завдань			10		
Самостійна робота					

	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до поточного тестування.	Поточне тестування	10
Тема 7	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція: «Проблеми надання електронних управлінських послуг»	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практична робота до теми 7 «Складання каталогу електронних управлінських послуг»	Виконання практичних завдань	
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до поточного тестування.	Поточне тестування	
Тема 8	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція: «Поточні процеси формування думки та волевиявлень»	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практична робота до теми 8 «Застосування технологій електронного врядування щодо процесів формування думки та волевиявлень»	Виконання практичних завдань	
			Захист практичних завдань	10
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до контрольної роботи	Модульна контрольна робота	10	
	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція: «Міжорганізаційні процеси та інформаційна безпека в електронному урядуванні»	Робота на лекції	
Тема 9	Лабораторне заняття	Лабораторна робота №2 «Аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду електронної демократії»	Виконання лабораторних робіт	

			Захист лабораторних робіт	5
Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до поточного тестування.	Поточне тестування	10
Тема 10	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція: «Галузі електронної демократії»	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практична робота до теми 10 «Електронне урядування як обов'язковий чинник розвитку електронної демократії»	Виконання практичних завдань	
			Захист практичних завдань	5
	Самостійна робота			
		Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до підсумкової контрольної роботи	Модульна контрольна робота
Загальна сума				100

Рекомендована література

Основна

1. Держава сталого розвитку. Майбутнє урядування, економіки та суспільства = The Sustainable State. The Future of Government, Economy, and Society / Ч. Наїр ; пер. з англ. І. Гнатовська. – Київ : Наш Формат, 2020. – 287 с.
2. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. – К., 2017.

Додаткова

3. Інформаційна безпека в епоху турбулентності: державно-управлінський аспект. : монографія / О. Панченко. – Київ : КВЦ, 2020. – 331 с.
4. Інформаційні системи та технології : монографія / Н. О. Бринза, О. В. Вільхівська, О. І. Пушкар [та ін.] ; під ред. В. С. Пономаренка. – Харків: ФОП Бровін О. В., 2019. – 210 с.
5. Кібербезпека та інформаційні технології : монографія / А. Абдалла, Г. В. Альошин, І. Н. Вдовиченко [та ін.] ; Центральноукр. нац. техн. ун-т; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Харків : ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2020. – 379 с.

6. Публічне управління та адміністрування у забезпеченні регіонального розвитку населення [Електронний ресурс] : монографія / Н. Л. Гавкалова, Л. Й. Аведян, Т. А. Власенко та ін. ; за заг. ред. Н.Л. Гавкалової. – Електрон. текстові дан. (5,79 МБ). – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 375 с.

7. Цифровізація економіки України: трансформаційний потенціал : монографія / В. П. Вишневський, О. М. Гаркушенко, С. І. Князев [та ін.] ; за ред. В.П. Вишневського, С.І. Князева; Ін-т екон. пром-сті НАН України. – Київ : Академперіодика, 2020. – 187 с.

8. Digitalization of the economy: how to improve the country's competitiveness = Цифровізація економіки України: як підвищити конкурентоспроможність країни / V. P. Vishnevsky, O. M. Harkushenko, M. Yu. Zanizdra [et al.] ; edit. by V. P. Vishnevsky and S. I. Kniaziev. – Kyiv : Akadempriodyka, 2021. – 168 p.

9. Synergy of Building Cybersecurity Systems : monograph / S. Yevseiev, V. Ponomarenko, O. Laptiev, O. Milov. – Kharkiv : PC Technology Center, 2021. – 175 p.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

10. Концепція реформування публічної адміністрації в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.pravo.org.ua/files/administr/Koncpriya_reform_pabl_admin_2.doc.

11. Концепція формування та функціонування інтегрованої інформаційно-аналітичної системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.stc.gov.ua>.

12. Корнєєва Т. Відкритість української влади як системний функціональний феномен у сфері управління [Електронний ресурс] / Т. Корнєєва. – Режим доступу : <http://www.isu.org.ua>.

13. Несторенко О. Інформаційне суспільство, електронна Україна та геоінформаційні технології [Електронний ресурс] / О. Несторенко. – Режим доступу : http://www.ecomm.kiev.ua/gis/gis_usage.

14. Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.rada.gov.ua/>

15. Про електронні довірчі послуги : Закон України [Електронний ресурс]. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#n534>.

16. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.

17. Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України № 1453 від 28.10.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

18. Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд України» : Постанова Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.stc.gov.ua>.

19. Про поліпшення картографічного забезпечення державних та інших потреб в Україні : Указ Президента України № 575/2001 від 01.08.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/575/2001>.

20. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Дисципліна «E-GOVERNMENT» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=5324>

21. Урядовий портал : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/>